VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

ĻENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta ◆ Nr. 28 (5567) ◆ Ceturtdien, 1987. gada 5. martā ◆ Maksā 3 kap.

ŠODIEN NUMURĀ:

Pārkārtošanās — kāpēc nesekmējas deputātu darbs Aglonas ciemā. 2. lappusē.

«Uzgriežot ciparu 8», jūs sākat izmantot zonālos telefona sakarus. Tiem tagad pieslēgtas arī dažas lauku centrāles. 2. lappusē.

«Daba. Cilvēks. Piemineklī». Vēlreiz padomāsim par zemes un ūdeņu saudzēšanu. 3. lappusē.

Par masu slēpojumu Riebiņi — Preiļi — Riebiņi. 4. lappusē.

Bez precīzas vadības nav ritmiska darba

Kā uzlabot celtniecības kompleksa vadību rajonā, paātrināt būvdarbu gaitu un paaugstināt to kvalitāti — par to tika runāts Latvijas KP rajona komitejas plēnumā, apspriežot rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka PSKP biedra J. Desaiņa pārskatu par celtniecības vadīšanas stilu un metodēm.

DIVPADSMITAJĀ piecgadē mūsu rajonam celtniecībā jāveic lieli uzdevumi. Salīdzinājumā ar iepriekšējo piecgadi kapitālieguldījumi uz visu veidu finansēšanas rēķina palielināsies par 54 procentiem jeb par 51,4 miljoniem rubļu.

Kā izmantojam šos līdzekļus? Pagājušais gads parādīja, ka rajona celtniecības kompleksā vēl ir daudz trūkumu un neizmantotu rezervju. Pamatfondu nodošanas ekspluatācijā plāns izpildīts tikai par 93 procentiem, paredzētie kapitālieguldījumi apgūti par 97 procentiem. Tas ir — nav izmantoti 673 tūkstoši rubļu, kas jūtami ietekmēs šinī piecgadē ieplānoto objektu celtniecības termiņus. Stāvoklis nav jūtami uzlabojies arī šogad. Janvārī celtnieki nav apguvuši 137 tūkstošus rubļu kapitālieguldījumu.

Šie fakti liecina, ka partijas rajona komitejas, rajona izpildkomitejas un rajona agrorūpnieciskās apvienības atbildīgie darbinieki, saimnieciskie vadītāji, kuri atbildīgi par celtniecības kompleksu, un pirmām kārtām — rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks komunists J. Desainis par maz uzmanības pievērš jautājumiem, kas saistīti ar plānu izpildes nodrošināšanu, vāji kontrolē celtniecības programmas īstenošanu. To, runājot plēnumā, atzīmēja Latvijas KP rajona komitejas otrais sekretārs P. Romanovs.

Situāciju sarežģī tas, ka rajonā nav vienotas celtniecības kompleksa vadības. Kopš pagājušā gada augusta rajona izpildkomiteja risina jautājumu par izpildkomitejas kapitālās celtniecības nodaļas izveidošanu, bet pagaidām bez rezultātiem. Kapitālās celtniecības nodaļa tiek veidota uz kapitālās celtniecības tehniskās uzraudzības darbinieku skaitliskā sastāva bāzes un atkarībā no plānoto kapitālieguldījumu apjoma. Saskaņā ar mūsu apņēkiniem, plēnumā norādīja J. Desainis, pie rajona izpildkomitejas var nodibināt kapitālās celtniecības grupu divu cilvēku sastāvā, uz kuru tiek pārcelti darbinieki no dzīvokļu un komunālās saimniecības nodaļas. No tādas kadru pārvietošanas stāvoklis kapitālajā celtniecībā diezin vai uzlabosies, atzina rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks.

Pasūtītāja un kapitālās celtniecības vadīšanas funkcijas agrorūpnieciskajā apvienībā saskaņā ar atbilstošu Latvijas PSR Ministru Padomes lēmumu veic RARA kapitālās celtniecības nodaļa, bet uz rajona izpildkomitejas kapitālās celtniecības nodaļu tiek uzlikta atbildība par to objektu celtniecību, kuri tiek būvēti par rajona izpildkomitejas limitiem, kā arī kontroles funkcijas par saimnieciskā kārtā būvēto objektu un dzīvojamo māju celtniecību rajona teritorijā. Tādējādi iznāk, ka saskaņā ar Latvijas PSR Ministru Padomes 1986. gada 23. jūnija lēmumu rajonā paralēli darbosies divas pārvaldes struktūrvienības ar dažādu pakļautību. Proti — rajona izpildkomitejas kapitālās celtniecības nodaļa pakļauta izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam celtniecības jautājumos, bet RARA kapitālās celtniecības nodaļa — rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja pirmajam vietniekam — RARA priekšsēdētājam. Savukārt — rajona izpildkomiteja darbojas Latvijas PSR Ministru Padomes, bet RARA — republikas Agrorūpnieciskās komitejas pakļautībā. «Dirigenta» trūkums celtniecības vadīšanā ne tikai pasliktina mūsu pilsētu un ciematu izskatu, bet arī rada līdzekļu un tehnikas sadrumstalotību, bet tā rezultātā — objektu būvniecības «iesaldēšanu» un celtniecības gaitas palēnināšanu. Šajā sakarībā J. Desainis izteica savu viedokli — jābūt apvienotai kapitālās celtniecības nodaļai, kura veic jaunu objektu celtniecības pasūtītāja funkcijas un atbild par kapitālajiem un kārtējiem jau esošo objektu remontiem visā rajona teritorijā.

Lai uzlabotu stāvokli celtniecības kompleksā, drošāk un energiskāk jāievieš pirmrindas pieredze. Ievērības cienīgs ir uz vietējās starpkolhozu celtniecības organizācijas bāzes izveidotās Rēzeknes celtniecības firmas darbs. Firmas rokās koncentrēta objektu projektēšana, apgādes komplektēšana un celtniecības preču produkcijas izlaide. Kā tika atzīmēts plēnumā, šī pieredze jāpārņem arī mūsu rajonam. Tā dod iespēju uzlabot celtniecības vadīšanu, paātrināt būvdarbu gaitu, samazināt kadru mainību, paaugstināt būvdarbu kvalitāti, kā arī atrisināt citas ar kapitālo celtniecību saistītās problēmas.

Rajonā joprojām maz uzmanības veltīts galvenajam jautājumam celtniecībā — darba kvalitātei. Pēdējos sešos gados no 183 ekspluatācijā nodotajiem objektiem tikai pieci pieņemti ar atzīmi «teicami». Preiļos un Līvānos joprojām tiek projektēti un būvēti morāli novecojušās 467. sērijas dzīvojamie nami, kuriem ir ne mazums konstrukcijas nepilnību. No rajona iedzīvotājiem bieži tiek saņemtas sūdzības par nekvalitatīvi veiktiem darbiem jaunajās, kā arī izremontētajās dzīvojamajās mājās. Projektēšanas kļūdu un sliktas ekspluatēšanas dēļ avārijas stāvoklī nonācis Līvānu kultūras nams.

Jautājumiem, kas saistīti ar kvalitātes paaugstināšanu celtniecībā, pastāvīgi jābūt rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka PSKP biedra J. Desaiņa uzmanības centrā, tika uzsvērts plēnumā. Būtu lietderīgi rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieka vadībā katrā objektā biežāk organizēt izbraukuma sanāksmes vai kvalitātes dienas, pieaicinot darbu galvenā uzņēmēja, līdzuzņēmēju un attiecīgo rajona dienestu pārstāvjus. Tām jānotiek vēl pirms darba komisiju ierašanās, piemēram, pēc montāžas darbu pabeigšanas vai pirms apdares darbu sākšanas. Tad mazāk būtu nekvalitatīvi veiktā, nepilnības tiktu likvidētas operatīvi, nerastos avārijas situācijas un saspringts stāvoklis.

Svarīgs pārvaldes un saimnieciskā mehānisma pilnveidošanas un kvalitātes paaugstināšanas virziens kapitālajā celtniecībā ir pāreja uz objektu nodošanu «ar atslēgu». Jau šajā gadā pēc šīs sistēmas tiks sākta dzīvojamo namu celtniecība, bet ar 1988. gadu — bērnu iestāžu, skolu un dažu ne sevišķi sarežģītu ražošanas objektu būvniecība. Taču uz šādu pāreju mēs patlaban vēl neesam pilnīgi gatavi, plēnumā teica partijas rajona komitejas otrais sekretārs P. Romanovs. Tāpēc pret saimnieciskajiem vadītājiem, kuri atbildīgi par celtniecību, jāizvirza paaugstinātas prasības. Liberālismam te nedrīkst būt vietas. Tas attiecināms arī uz valsts pieņemšanas komisiju, kuras priekšsēdētājs ir komunists J. Desainis. Pieņemot ekspluatācijā objektus, to gatavība jānovērtē objektīvi, komisijas locekļiem biežāk jāapmeklē objekti to tapšanas laikā, jāatklāj un jāanalizē trūkumu cēloņi.

Uzlabojumu prasa celtniecības organizāciju materiālā un tehniskā bāze. Piemēram, Preiļu SCO daudzi mehānismi savu laiku jau sen ir nokalpojuši, rajonā nepietiek torņa celtņu, būvorganizācijas vāji apgādātas ar mazās mehanizācijas līdzekļiem, kuru trūkums bremzē celtniecības izvēršanu saimnieciskā kārtā rajona saimniecībās. Sliktā tehniskā apgāde kavē pāreju uz darbu divās maiņās, jo augstražīgu celtniecības mehānismu un iekārtu, kuras lietderīgi izmantot divās maiņās, ir ļoti maz.

Plašāk nepieciešams ieviest progresīvās darba organizācijas formas. Darba kolektīvu tiesību paplašināšana un to atbildības paaugstināšana par galarezultātiem liek tālāk pilnveidot kolektīvo darbuzņēmumu. Taču pēc stāvokļa uz 1987. gada 1. janvāri celtniecībā tikai 45 no 63 brigādēm bija ieviests daļējs saimnieciskais aprēķins, pārējās strādāja pa vecam, lai gan pieredze, kā saka, ir tepat līdzās — Daugavpils vispārējās celtniecības trests pilnībā pārgājis uz saimniecisko aprēķinu.

Taču nebūtu pareizi visās nebūšanās, kas patlaban vērojamas rajona celtniecības kompleksā, vainot tikai personiski komunistu J. Desaini, plēnumā atzīmēja rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks M. Mihailovs. Daudzus rajonam aktuālus jautājumus gadiem ilgi neizdodas atrisināt dažādu birokrātisku barjeru dēļ, kuras liek projektēšanas iestādes (par to plēnumā runāja arī Preiļu siera rūpnīcas direktors P. Zukulis), republikas augstākstāvošie resori. Liela daļa vainas jāuzņemas arī mūsu pašu celtniecības organizāciju vadītājiem, partijas pirmorganizācijām, kuras kūtri risina audzināšanas uzdevumus būvorganizācijās.

Panākumus nodrošina tikai kopīga un saskaņota rīcība. Plēnumā pieņemtajā lēmumā rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniekam celtniecības jautājumos PSKS biedram J. Desainim uzlikts par pienākumu pārkārtot kapitālās celtniecības vadību, uzlabot celtniecības gaitas un kvalitātes kontroli, paaugstināt celtniecības organizāciju un viņam pakļauto dienestu darba efektivitāti. Būvorganizāciju partijas pirmorganizācijām uzdots pastiprināt savos kolektīvos politiskās audzināšanas darbu. Svarīgi uzdevumi izvirzīti arī saimnieciskajiem vadītājiem, RARA padomei, arodorganizācijām un citām ar celtniecību saistītajām organizācijām un dienestiem.

Ja cilvēks, kā saka, atradis dzīvē savu īsto vietu, tad darbs sagādā prieku gan pašam, gan arī citi var būt ar viņa veikumu apmierināti. Jekaterina Fadejeva (attēlā), Preiļu sakaru mezgla telefoniste, komunistiskā darba triecienniece, saņem tikai labas atsauksmes — par operativitāti, atsaucību un iejūtību. Viņa ir sociālistiskās sacensības, kura norit par godu Lielā Oktobra 70. gadadienai, līdere: telefoniste prot ekonomēt laiku, ir centīga, organizēta, vienmēr sakoncentrējusies darbam.

J. Fadejeva izpelnījusies goda nosaukumus «Kvalitātes teicamnieks», «Labākā savā profesijā».

J. SILICKA foto

Tikšanās agrofirmā

Nesen agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» kultūras namā pulcējās Latgales zonas saimniecību, uzņēmumu un organizāciju vadītāji, partijas pirmorganizāciju sekretāri un viņu vietnieki ideoloģiskajā darbā. Viņi ieradās šeit, lai noklausītos PSKP CK, kā arī Latvijas KP Centrālās Komitejas lektoru priekšlasījumus par PSKP CK janvāra (1987. g.) Plēnuma vēsturiskajiem lēmumiem, par pārkārtošanās un paātrinājuma aktuālākajiem jautājumiem, par partijas politisko, ideoloģisko un organizatorisko darbu, par padomju sabiedrības dzīves demokratizāciju, sociālistiskās likumības nostiprināšanu.

Klātesošie noklausījās PSKP CK Zinātņu akadēmijas ražošanas organizācijas ekonomikas katedras docenta K. Markelova, juridisko zinātņu doktora, PSRS Zinātņu akadēmijas Valsts un tiesību institūta vadošā zinātniskā līdzstrādnieka A. Larina un Latvijas Komunistiskās partijas CK lektoru grupas vadītāja V. Mokrousova referātus.

Lekcijas izraisīja klausītājos lielu interesi. To pārliecinoši pierādīja uzdotie jautājumi, kuri skāra gan PSKP CK 1987. gada janvāra Plēnuma lēmumus par pārkārtošanos un paātrinājumu, gan partijas Centrālās Komitejas ģenerālsekretāra M. Gorbačova izteikto orientāciju dažādus aspektus.

Tikšanās ar lektoru grupu locekļiem noritēja lietišķā un darbīgā atmosfērā.

A. RANCĀNS

AKTUALITĀTE

Ko sēsiet, agronomi?

Kaut arī marta pirmās dienas atnesušas visai neierastu salu, pavasara tuvošanās arvien jūtamāka. Drīz modīsies zeme. Tāpēc likumsakarīgs ir jautājums par to, kāda sēkla gulsies kolhozu un padomju saimniecību tīrumos.

Pilnīgi droši par nākamo ražu var būt K. Marksa kolhoza, kā arī «Sarkanās ausmas» un kolhoza «Krasnij Oktjabrj» agronomi — visa graudaugu sēkla atbilst pirmajai klasei. Toties Kirova kolhozā un «Dubnā» pirmajai klasei atbilst attiecīgi tikai 14 un 19 procenti sēklas. Rajonā šis rādītājs sasniedz 60,5 procentus (I un II klasei atbilstoša sēkla sagatavota 99 procentu apmērā).

Vai kritizēto saimniecību agronomu godam kantis nerīvē tas, ka viņi vēl martā nav padarījuši to, kas būtībā bija veicams līdz janvārim? Sāpīgi un ilgi atkožas pagājušā rudens neizdarības un klūdas, kad kūlums nāca juku jukām.

Kondicionēti 123,8 procenti nepieciešamās ilggadīgo zālāju sēklas. 100 procentu robežu vēl nav sasniegušas sešas saimniecības. Tajā skaitā kolhozā «Dubna» kondicionēti tikai 23, bet Rudzātu padomju saimniecībā 66 procenti zālāju sēklu.

«Ko sēsiet, agronomi?» — tas ir jautājums katra sirdsapziņai.

L. BIRZNIECE

PĒC KRITIKAS

Analīze apstiprina

Šī gada 29. janvārī mūsu laikrakstā bija publicēts materiāls par to, ka Līvānu ekspērimentālajam māju būves kombinātam no Bolderājas kompleksās kokapstrādes kombināta piegādā sliktas kvalitātes koka skaidu plāksnes.

Šī uzņēmuma direktora vietnieks **M. Rabkins** ziņo, ka Bolderājas kombinātā ieviesta produkcijas valsts pieņemšana. Taču koka skaidu plākšņu piegāžu analīze apstiprina, ka 1986. gadā tiešām pieļauta pierakstīšana kvalitātes ziņā.

M. Rabkins piekrīt, ka koka skaidu plākšņu pārvadāšana sagādā lielus zaudējumus — īpaši, ja ņem vērā, ka pašā Līvānu EMBK ražo šīs tieši māju būvei domātās plāksnes. Šī problēma vairākkārt apspriesta. Līvānu EMBK joprojām lūdz Valsts materiāli tehniskās apgādes komiteju dot rīkojumu koka skaidu plākšņu saņemšanai no Bolderājas kombināta.

Padomju celtniecība: pa pārkārtošanās ceļu

Cēlonis — pasivitāte

...Viņš stāvēja, zemu noliecis galvu. Drebošām rokām parakstīja dokumentu, kurš vēstīja: aizturēts ar lietiskajiem pierādījumiem — 20 rupjmaizes un 6 baltmaizes klaipiņiem. Zādzība tika gatavota jau priekšlaikus — promnešanai domātie maizes klaipiņi nolikti cieši cits pie cita, noslēpti viņa personīgajā skapītī.

Jā, aina tiešām nepievilcīga. Taču likumsakarīga. Jo tieši tā beidzas (un tā tam arī jābūt) visi garnadžu tīkojumi «pagrābt» sev kaut daļiņu no tā, kas atrodas valsts kabatā. Aglonas maizes ceptuves kurinātājs F. Ļeonovičs, protams, negaidīja, ka šī gada 17. februāra vakarā viņam nāksies sarunāties ar iekšlietu daļas iecirkņa pilnvaroto. Vēl jo vairāk: materiāli par viņa mēģinājumu izdarīt zādzību tiks nodoti izskatīšanai tautas tiesā.

Te gan jāpiebilst, ka tā rīkojas ne jau tikai F. Ļeonovičs. Sociālistiskā īpašuma izšķērdētāju būtu krietni mazāk, ja cīņā pret viņiem iesaistītos visa sabiedrība. Aglonas ciemā apziņas līmenis nav tik augsts, sabiedrības balss klusē. Uzskatu, ka vainojama arī ciema izpildkomitejas vadība, kura nav pietiekami prasīga attiecībā uz deputātu darbu, kā arī šīs padomes sociālistiskās likumības un sabiedriskās kārtības sargāšanas pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs.

Maizes ceptuvē taču jau sen vajadzēja izsludināt, kā saka, trauksmi, izskatīt un beidzot atrisināt jautājumus par to, kā organizēt objekta apsardzi un drīzāk uzcelt šim nolūkam paredzētu žogu. Protams, arī saukt pie atbildības gan pašus «nesējus», gan priekšniecību, kura, gribot vai negribot, ir pieļāvusi, ka objektā notiek zādzības. Ceptuves vecākais meistars J. Tarvids nevarēja atbildēt pat uz šādu jautājumu: vai algu fondā ir naudas līdzekļi, lai varētu pieņemt darbā sargu. Aglonas ciema padomes pastāvīgā komisija nav pietiekami stingri pieprasījusi, lai tiktu nodrošināta minētā objekta pienācīga apsardzība. Vai kāds brīnums, ja zagšana turpinās?

Rajona laikrakstā nesen bija publicēts raksts «Jāpalīdz deputātam būt īstam deputātam». Tajā risināta deputātu pasivitātes problēma. Pareizi tika uzsvērts, ka daudz kas atkarīgs no ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja, sekretāra, jo tieši viņi ir aicināti atrast kopīgu valodu ar deputātiem, strādāt ar katru no viņiem individuāli.

Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs ir tiesīgs prasīt, lai katrs deputāts strādātu ar pilnu atdevi. Taču piemērs jārāda viņam pašam. Aglonā par sabiedrisko kārtību diskotēku laikā nez kāpēc jārūpējas vienīgi iecirkņa milicim. Pagaidām maz šajā jomā dara saimniecībā izveidotā komjauniešu kārtības sargu operatīvā vienība. Deputāti nepietiekami rūpējas par žūpībai pieteiktās cīņas pastiprināšanu. Tāpēc vasarā Aglonas skaistākās vietas atgādina grādīgo dzērienu pudeļu noliktavas. Žūpo gan iebraucēji tūristi, kuri te visbiežāk ierodas vasarā, gan makšķernieki amatieri no Daugavpils — mūsu viesi ziemas periodā. Ciema padomei, kā liekas, pagaidām par to nav nekādas daļas: nav uzstādīti pat brīdinājumu uzraksti. Nemaz nerunājot par reidiem un pārbaudēm, kuras rīkot ir deputātu pienākums. Piebildīšu, ka pasivitāti cīņā pret žūpību izrāda ne tikai Aglonas padomju saimniecības vadošie darbinieki, bet arī vidējā posma speciālisti. Viņi reizumis pat tur dzērājus savā aizsegā. Runāšana, skaļas frāzes par to, ka, lūk, «mēs esam pārkārtojušies», šodien nevienam nav vajadzīgas. Labuma taču no tā nav. Nepieciešama atbildība, godīgums, tiekšanās nievarēt negatīvas parādības. Milicijas darbinieki vienmēr ir gatavi šajā sfērā sadarboties ar jebkuras mūsu rajona ciema padomes deputātiem.

S. SARGSJANS,

rajona iekšlietu daļas Aglonas ciema iecirkņa pilnvarotais

NO REDAKCIJAS.

Saņēmis šo rakstu, redakcijas korespondents pabija Aglonā un tikās ar ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju A. Beķi.

Patiešām, daudziem ciema deputātiem pagaidām vēl pietrūkst vajadzīgās aktivitātes. Sarunājoties ar izpildkomitejas priekšsēdētāju, korespondents palūdza atlauju iepazīties ar sociālistiskās likumības un sabiedriskās kārtības sargāšanas pastāvīgās komisijas materiāliem. Un kas izrādījās? Mapē atradās tikai jūnijā notikušo sēžu protokoli. Nebija darba plānu nedz 1986. gada IV, nedz 1987. gada I ceturksnim. Pārsteidz arī formālie un skopie ieraksti par komisijas veikto darbu. Pietrūkst izdarīto pārbaužu dziļākas analīzes.

Pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs ir deputāts J. Džeriņš, kurš strādā sovhozā «Aglona» par galveno dispečeru. Komisijas sastāvā iekļauti ciema deputāti traktorists B. Misāns, pīļu fermas veterinārfeldšeris V. Koņuševskis, veikalvede J. Pelikāne, elektriķis V. Indrikovs. Vai tiešām deputāti nav ieinteresēti, lai ciema teritorijā ieviestos kārtība? Vai varbūt ciema izpildkomitejas vadība neizvirza viņiem šādu prasību?

Par Aglonas ciema deputātu pasivitāti liecina arī nesen saņemtā (kaut arī anonīmā, taču patiesā) maizes ceptuves strādnieku vēstule. Viņi ziņo, ka minētajā uzņēmumā trūkst vajadzīgās kārtības, maz te rūpējas par darba cilvēku. Jau gadiem ilgi strādniekiem netiek izsniegti speciālie apavi, virsvalki netiek mazgāti, visur valda netīrība, telpas ir piekvēpušas. Izpeļņa zema, pie tam darba laikā strādnieki bieži vien netiek noslogoti. Taču par darbu organizēšanu, iekārtu remontu neviens nerūpējas.

Fakti apstiprinājušies. Un pareizs ir S. Sargsjana izteiktais apgalvojums, ka arī ciema padomes vadītājiem (tāpat kā ikvienam no mums) ir jābūt savu pienākumu augstumos un efektīvi, līdz pēdējai minūtei jāizmanto viss sava amata pienākumu veikšanai atvēlētais laiks. Slikti, ja praksē tas netiek ievērots. Pēc tam, kad mūsu avīzē tika publicēts raksts par Rušonas ciema deputātiem «Jāpalīdz deputātam būt īstam deputātam», redakcijā atskanēja telefona zvans. Kāds mūsu lasītājs paziņoja, ka viņš nemaz nebrīnoties par pasivitāti, kas vērojama Rušonas ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejas darbā: tās priekšsēdētājs taču ievērojamu daļu no dienesta pienākumu veikšanai atvēlētā laika pavadot nevis tiešajā darba vietā — ciema padomes telpās, bet gan... Jaunaglonas 58. PTV, kur viņš strādājot par pasniedzēju. Secinājums: apzinīgums darbā — galvenais pārkārtošanās nosacījums.

Nemitīgi uzlabot iedzīvotāju apkalpošanu

UZGRIEZIET CIPARU 8...

Pirmās mūsu rajona lauku telefona stacijas pieslēgtas automātiskajai zonālo sakaru sistēmai.

Preiļu sakaru mezglā pastāvīgi tiek veikts darbs, lai ieviestu jaunu tehniku. Viens no šī darba virzieniem — arvien jaunu abonentu pieslēgšana zonālo telefona sakaru sistēmai. Jau labu laiku Preiļu un Līvānu iedzīvotājiem vairs nevajag izmantot telefonistes pakalpojumus. Uzgriežot ciparu 8 un attiecīgu kodu, viņi var dabūt savienojumu ar abonentiem ne tikai mūsu republikā, bet arī aiz tās robežām. Lauku apvidū dzīvojošajiem cilvēkiem līdz šim tādu iespēju nebija.

Tagad sakaru mezgla inženieri sākuši jaunu posmu — tiek gādāts par lauku telefona staciju pieslēgšanu zonālo sakaru sistēmai. Vislielāko ieguldījumu iekārtu uzstādīšanā un noregulēšanā dod gados jaunie, taču jau pieredzējušie speciālisti — Preiļu sakaru līniju tehniskā iecirkna priekšnieka vietnieks A. Jakovels un inženieris J. Točko. Un, lūk, viņu darba rezultāts — Aizkalnes, Vārkavas, Gailīšu un Sīļukalna automātisko telefona staciju abonenti nu var izmantot zonālo sakaru sistēmas pakalpojumus. Līdz gada beigām tai pieslēgsim vēl vismaz divas lauku automātiskās telefona stacijas.

Pieredze, kas gūta, izmantojot jauno iekārtu, rāda, ka nereti ir gadījumi, kad, uzgriežot ciparu 8, atskan signāls «aizņemts». Tā nebūt nav aparatūras vaina, kā domā daži abonenti. Vaina ir cita — daļa rajona iedzīvotāju vēl neprot pareizi izmantot jauno sakaru sistēmu. Tāpēc viņi ne tikai paši nedabū savienojumu ar vajadzīgo abonentu, bet arī rada aparatūras pārslodzi un traucē citiem nodibināt kvalitatīvus sakarus. Minēšu dažas raksturīgās kļūdas.

Bieži vien starp koda un abonenta numura uzgriešanu, kā arī starp numura atsevišķu ciparu uzgriešanu tiek ieturētas pārāk lielas pauzes. Tas nav pieļaujams. Tāpēc kodu un abonenta numuru ieteicams uzrakstīt uz papīra lapas, lai pēc tam visus ciparus uzgrieztu vienmērīgi, bez pauzēm.

Ir arī gadījumi, kad cilvēki uzgriež nepilnu numuru un pēc tam brīnās, ka nevar dabūt savienojumu. Tātad, lai nodibinātu sakarus ārpus rajona robežām, ir jāuzgriež pilns kods un pilns abonenta numurs. Gribu atgādināt, ka bez cipara 8 kodā un abonenta numurā, ja viņš dzīvo mūsu republikā, vienmēr jābūt astoņiem cipariem, bet, ja abonents dzīvo ārpus republikas robežām, tad desmit cipariem.

Gadās arī cita veida dīvainība — daži, uzņemot automātiskos telefona sakarus caur zonālo sistēmu, nezin kāpēc vēl uzgriež arī sava telefona numuru. Tas nav jādara. Preiļu sakaru mezglā uzstādīta moderna iekārta, kura abonenta numuru nosaka automātiski.

Mūsu rajona iedzīvotājiem izmantot automātiskos starppilsētu telefona sakarus ir ekonomiski izdevīgi, jo no pulksten 18.00 līdz 7.00 rītā par vienas minūtes ilgu sarunu jāmaksā tikai 75 procenti. Turpretim, ja saruna tiek pieteikta ar telefonistes starpniecību, šāds atvieglojums nav paredzēts. Arī sarunas minimālais ilgums skaitās trīs minūtes.

Starppilsētu telefona sakari pastāvīgi pilnveidojas, zonālajai sakaru sistēmai tiek pieslēgtas arvien jaunas pilsētas. Tāpēc mainās un papildinās starppilsētu telefona sakaru lietošanas noteikumi, kuri ievietoti Preiļu rajona telefona tīkla abonentu saraksta pielikumā. Šajā sakarībā sakaru mezglā organizēts uzziņu dienests. Pa tālruni 09 jūs jebkurā laikā varat saņemt atbildi uz visiem jautājumiem, kas saistīti ar starppilsētu automātisko telefona sakaru lietošanu.

Mūsu rajona pilsētu un tagad — arī pirmo lauku automātisko telefona staciju pieslēgšana zonālo sakaru sistēmai ir viens no pasākumiem, ko veic Preiļu sakaru mezgls, rūpējoties par iedzīvotāju apkalpošanas uzlabošanu. Šis darbs, kā minēju, turpināsies gan šogad, gan arī piecgades turpmākajos gados.

V. RUBINS,

sakaru līniju tehniskā ceha priekšnieks

LPSR KVALITĀTE 90 ★ LATVIJAS PSR ★ КАЧЕСТВО 90 ★ ЛССР

SĀPĪGAS PROBLĒMAS

Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas projektēšanas un konstruktoru nodaļas priekšnieka J. BOJĀRA pārdomas.

Mūsu rūpnīca ir slavēta ne vienreiz vien. Un tam bija pamatots iemesls: laikā no 1971. līdz 1987. gadam projektā paredzēto jaudu rūpnīcas ļaudis pārsniedza 2,9 reizes. Salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem mums ir viszemākā produkcijas pašizmaksa. Daudz darīts arī produkcijas kvalitātes uzlabošanā. Tomēr šajā ziņā nav vēl izskausti visi trūkumi, arī tie, par kuriem rajona avīze jau rakstījusi.

Bez šaubām — vietējā presē var un vajag rakstīt par visu rajonā notiekošo. Ne tikai par trūkumiem rūpnīcā ražotās produkcijas kvalitātē: arī par ne visai labvēlīgo mikroklimatu kolektīvā, ka netiek ieviestas progresīvās darba samaksas metodes. Es, protams, nemēģinu attaisnot ne rūpnīcas vadības, ne partijas biroja, pat ne arodkomitejas darbu.

Nevar noliegt, ka gan strādnieki, gan tehniskās kontroles darbinieki pieļāvuši kļūdu un nepietiekamā daudzumā pielējuši lizīna šķidrajam koncentrātam klāt sālskābi. Ceru, ka šī kļūda neatkārtosies.

Pēc Mikrobiologijas institūta tehnologijas mūsu rūpnīcā paredzēts ražot tikai sauso lizīnu. Taču lielā higroskopiskuma dēļ tas jau sākumā izrādījās nederīgs tām rūpnīcām, kurās ražo kombinēto lopbarību.

1976. gadā mēs sākām strādāt, lai iegūtu citas lizīna formas. Veicām eksperimentus, radījām jaunu tehnoloģiju. Paši izstrādājām un laidām darbā sausā granulētā lopbarības lizīna koncentrāta ieguves līniju. Uz laiku izvietojām šo līniju noliktavu telpās. Ar jaunizstrādātās līnijas palīdzību 1986. gadā ieguvām 1 296 tonnas granulētā lizīna. (Pavisam rūpnīcā gadā ieguva 2 964 tonnas tīrā lizīna.) Daļu granulētā lizīna pārstrādājām premiksos.

Uzcēlām jaunu žāvētavu. Jāpiebilst, ka visus šos gadus no republikas augstākstāvošajām organizācijām mēs nesaņēmām nevienu kubikmetru dzelzsbetona konstrukciju. (Lai varētu veikt ieplānotos celtniecības darbus.) Sadabūjām paši, cik un kur nu tas bija iespējams.

Tolaik visi vēl cerēja, ka eksperimentālais prēmiksu ieguves iecirknis noliktavu telpās darbosies ne ilgāk kā 3 — 4 gadus. Sak, augstākstāvošās organizācijas izpratīs šī ražošanas veida nozīmību un tūlīt steigsies palīgā uzcelt jaunu cehu. Taču cilvēki vēl arvien strādā smagos apstākļos.

1980. gadā par eksperimentālās prēmiksu līnijas izveidošanu tās izstrādātājiem tika piešķirta Latvijas PSR Valsts prēmija. Naudu saņēma ne tikai rūpnīcas ļaudis. Bet galveno darbu šajā pasākumā tomēr ieguldīja mūsējie. Mums ir vairāki dokumenti, kas pierāda šīs līnijas izgudrotāju autortiesības.

Mūsu ražotie prēmiksi savas kvalitātes ziņā pilnībā apmierināja visas republikas rūpnīcas, kuras ražo kombinēto lopbarību. Ekspluatējot eksperimentālo iekārtu, mēs apmierinājām vienu trešo daļu no kopējā pieprasījuma pēc šīs produkcijas. Pašu spēkiem nespējam uzcelt jaunu, modernu un jaudīgu cehu (40 tūkstoši gadā), lai apgādātu ar prēmiksiem uzņēmumus pilnīgi.

Augstākstāvošās organizācijas apsolīja izveidot Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā šādu cehu jau pagājušajā piecgadē, taču darīts lietas labā nav nekas.

Šīs neizdarības sekas sevi pieteica itin drīz: 1986. gadā mums paziņoja šādu jaunumu — ja mēs arī turpmāk nespēsim apgādāt ar prēmiksiem republiku, 40 nepaplašināsim ražošanu, tacer mums netiks iedalīti vitamīni, kurus izmantojam kā piedevu. Tāpēc no prēmiksiem nācās atteikties. Bet tā taču bija viskvalitatīvākā mūsu rūpnīcas produkcija! Domājām — nāksies šo ražošanas iecirkni slēgt, taču tas nenotika. Tagad mūsu produkcijas pastāvīgais patērētājs ir PSRS Valsts agrorūpnieciskās komitejas sistēma.

Saskaņā ar Pārtikas programmu mūsu rūpnīca jāpaplašina, palielinot lizīna ražošanas jaudu līdz 2 000 tonnām gadā. Priekšdarbus bija paredzēts veikt 1985. gadā, bet celtniecību — 1986.—1989. gadā. Ņemot vērā plānoto ražošanas paplašināšanu, arī lizīna ražošanas plāns šajā piecgadē tika paaugstināts. 1990. gadā rūpnīcai papildus jāsaražo 1 400 tonnas lizīna (70 procenti no projektā paredzētajām jaudām pirmajā ekspluatēšanas gadā).

Taču celtniecības darbus neviens nav uzsācis un arī nedomā pie tiem ķerties.

NO REDAKCIJAS.

J. Bojāra sagatavoto materiālu publicējam saīsinātā veidā, jo vairums minēto faktu ir vai nu lasītājiem jau labi zināmi, vai arī var izraisīt interesi tikai speciālistiem.

Paātrinājuma galvenais faktors

Cehā ieradies... „Vaņuša"

Agrāk ne ar kliņģeri nebija iespējams iemānīt jauniešus visgrūtākajā Rīgas fabrikas «Zasulauka manufaktūra» austuves cehā — neapstrādāto audumu šķirošanas cehā. Šeit pirms krāsošanas pārbauda to kvalitāti ar speciālām mašīnām. Nav viegli katru dienu no stellēm līdz šķirošanas līnijai pārnēsāt simtiem auduma baku, no kuriem katrs sver 80 kilogramus. Tagad cehā ieradies «Vaņuša» — tā sievietes iesaukušas robotu manipulatoru, kas nomainījis vīnas šajā darbā, un iecirknī sākušas skanēt jautras meitenu balsis. Lūcija Aulberga, kas 15 gados ar rokām pārnēsājusi tūkstošiem tonnu audumu, tagad tikai spiež pogas un māca operatora profesiju jauniesācējām.

Robots ir fabrikas dolojums. Inženieri A. Semikins un L. Zicers, kas strādā Rīgas kokvilnas izstrādājumu ražošanas apvienībā «Rīgas manufaktūra», kurā ietilpst Zasulauka fabrika, nesagaidījuši nozares zinātniskās pētniecības institūtu palīdzību, apņēmās mehanizēt audumu sagatavošanu apstrādāšanai. Visgrūtākajai operācijai bija vajadzīgs robots, ko viņi izgatavoja paši un pirmie iesaistīja tekstilizstrādājumu ražošanā. Šim nolūkam viņi izmantoja kaiminu rūpnīcā norakstītu vecu locīklas manipulatoru. Tam pievienoja saliekamu «roku», kas apgādāta ar speciāliem tvereklīem, «apmācīja» robotu un novietoja mehanizētās līnijas centrā, lai tas varētu aizsniegt abus līnijas galus.

Robotam tiešām ir zelta rokas. Darba ražīgums cehā palielināsies divas reizes, 18 cilvēki izbrīvēti no smaga, monotona darba, kompleksā mehanizācija ekonomiskā efekta kopsummu papildinājusi par pusmiljonu rubļu. Tā nav nejaušība, ka Rīgas inženieri uz 60 mūsu zemes vietām aizsūtījuši sava izgudrojuma tehnisko dokumentāciju. Tas atzīmēts ar PSRS TSSI Goda diplomu.

A. KOŠČUJEVA,

LATINFORM korespondente

DABA CILVĒKS PIEMINEKĻI

LATVIJAS DABAS UN PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS BIEDRĪBAS RAJONA NODAĻAS LAPPUSE

Uzmanību — konkurss!

Lai sekmētu dabas un pieminekļu aizsardzības darba pilnveidošanu profesionāli tehniskajās vidusskolās, Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības Centrālās padomes prezidijs un Latvijas PSR Valsts profesionāli tehniskās izglītības komitejas kolēģija nolēma: par godu Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas 70. gadadienai organizēt konkursu starp profesionāli tehnisko vidusskolu kolektīviem. Laiks — no 1987. gada 1. janvāra līdz 1987. gada 1. oktobrim. Dalībnieki — visas republikas profesionāli tehniskās vidusskolas un šajās mācību iestādēs darbojošās Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības pirmorganizācijas.

Dalībnieki dalās trijās grupās: I grupa — lauku skolas (tātad arī Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskā vidusskola).

Konkursa mērķis — ieaudzināt jauniešos saudzīgu attieksmi pret apkārtējo vidi, pret vēstures un kultūras pieminekļiem, pret it visām dabas bagātībām; veicināt vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzību, sekmēt to izmantošanu patriotiskās, internacionālās un estētiskās audzināšanas darbā; propagandēt dabas un pieminekļu aizsardzības darbu skolu darbinieku un audzēkņu vidū: sekmēt dabas aizsardzības darba uzlabošanu mācību un ražošanas objektos; tālāk pilnveidot biedrības pirmorganizāciju darbu.

Konkursa uzvarētājus apbalvos ar Goda rakstiem un naudas prēmijām.

T. VILCĀNE,
Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļas padomes priekšsēdētāja vietniece

Vēlreiz padomāsim par zemes saudzēšanu...

Zeme — lielākā padomju sabiedrības bagātība. Tā ir galvenais ražošanas līdzeklis lauksaimniecībā un teritoriālā bāze visas tautas saimniecības nozaru izvietošanā. Mūsu visu uzdevums — racionāli izmantot zemi, aizsargāt to un maksimāli palielināt tās auglību.

Šodien gribu pieskarties jautājumam par lauksaimnieciski izmantojamo zemju aizaugšanu ar krūmiem. Pēdējos desmit gados mūsu rajonā aizauguši un pārpurvojušies 1,2 tūkstoši hektāru zemes. Krūmi aug visur: ceļmalās, grāvjos un grāvmalās, pat tīrumos. Šajās vietās ir pazudusi lauku ainava. Visi gaida meliorāciju: tā nāks un visu novāks. Bet ir vietas, kur krūmi aug arī meliorētās zemēs. Saimniecības saviem spēkiem neko negrib darīt.

Arī 24. ceļu remonta un būvniecības pārvalde nepietiekami izcērt krūmus lielo autoceļu un rajona nozīmes ceļu grāvjos un nogāzēs. Bet — ja arī izcērt, tad turpat tos arī pamet. Līdzīgi rīkojas arī sakarnieki. Tādējādi viņi piesārņo zemi un grāvjus. Tātad — darbu viņi veic paviršī un neizdara līdz galam.

Kur nav ceļu — pamestas viensētas. Tās daļēji aizaug ar krūmiem, un augsne šeit pārpurvojas.

24. ceļu remonta un būvniecības pārvalde, izdarot ceļu kapitālos remontus, neieliek caurteces ūdeņu notecei, kur tas ir nepieciešams. Tā rezultātā pārpurvojas meži un pārējās platības. Piemēram, sovhozā «Aglona» pie Krāslavas — Madonas ceļa, sovhozā «Rušona» pie ceļa Preiļi — Gailīši — Krāce un citur. Tas ir tāpēc, ka daļa darbinieku necenšas padarīt visus darbus kā nākas. Par maz mēs vēl prasām, arī nesaucam viņus pie atbildības.

Satraucošu stāvokli šodien rada visu zemju aizaugšana ar nezālēm. Šim jautājumam mēs neesam veltījuši nopietnu uzmanību. Nezāles noplicina augsni, tās saglabājas zemē 5 līdz 20 gadus, pazemina lauksaimniecības kultūru ražību. Kamēr vien būs nezāļu audzes grāvmalās, ceļmalās, pie pamestām viensētām, pie sabiedriskām un ražošanas ēkām, piemāju zemēs un kūtsmēslu krātuvēs — tikmēr lauku nezālainība ir neizbēgama. Ir savairojušās pat tādas nezāles, kādas agrāk bija reti kur (tā saucamie suņuburkški un vībotnes). Rajonā ir 11 tūkstoši piemājas zemju un gandrīz 4 tūkstoši sakņu dārzu līetotāju gan laukos, gan pilsētās. Arī šeit gar ežmalām un citur ir vietas, kur kuplo nezāles.

Ar vienu tonnu svaigu, nesatrūdējušu kūtsmēslu, kas uzkrāta nezālainās krātuvēs, uz lauka tiek izvesti 1,5 līdz 3 miljoni dīgstošu nezāļu sēklu.

Nezāles ir obligāti jāapplauj pirms to ziedēšanas. Pavasarī, kad beidzies nezāļu ķīmiskās apstrādes periods, jāķeras pie izkaptīm un, kur tas ir iespējams, ar zāles pļaujmašīnu ir jāapplauj visas nezāles. Arī ceļu dienestam ir jāapplauj ne tikai ceļmalas, bet arī grāvji un nogāzes — tātad katra ceļa tā sauktā atsavinātā josla.

Līdz šim nezāļu applaušanā kaut cik nopietni strādāja tikai kolhozos «Krasnij Oktjabrj», M. Gorkija kolhozā un «Zelta vārpā».

Rajonā nav vajadzīgās kārtības atkritumu izvešanā. Bieži vien atkritumus izgāž pie pilsētām tuvākajos mežos un pat kolhozu zemēs. Lai gan pilsētām ir izgāztuves, tomēr daudzi izgāž atkritumus neatļautās vietās: gar dzelzceļa līnijām, mazapdzīvotu ielu malās. Tas pats sakāms arī par Aglonas un Riebinu ciemata atkritumu izgāztuvju ekspluatāciju. Tā ir neapmierinoša.

Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināts pērn bija piesārņojis tam piederošā māla karjera un ceļa malu. Šajā gadījumā kombināta administrācija ņēma vērā mūsu aizrādījumu un karjeru un ceļa malu sakārtoja.

Daba ir jāsaudzē visiem. Bet vispirms te jārāda piemērs valsts uzņēmumiem un iestādēm.

I. GIERKENA,
RARA vadošā zemes ierīkotāja, Latvijas DPA biedrības apkārtējās vides aizsardzības sekcijas vadītāja

Mūsu vajadzības un ūdens resursi

Aizvadītajā gadā ūdens patēriņš rajonā samazinājās par 96,5 tūkstošiem kubikmetru. To var uzskatīt par pozitīvu faktu. Raksturīgi, ka efektīvi strādāja 14 attīrīšanas iekārtas (pavisam rajonā ir 21).

Jāuzteic attīrīšanas iekārtu operatoru darbs Ļenina, Raiņa, K. Marksa kolhozos, sovhozos «Rušona» un «Aglona», Preiļu siera rūpnīcā.

Jāpiemin arī neatrisināti jautājumi. Pagājušajā gadā netika nodotas ekspluatācijā attīrīšanas iekārtas Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskajā vidusskolā un sovhozā «Rudzāti» (uzbūvētas 1982. — 1985. gadā).

Slikti tiek attīrīti notekūdeņi vairākos lopkopības kompleksos un fermās. Bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kuras tika uzceltas reizē ar fermām, ir nolietojušās. Tā tas ir kompleksos «Spūļi» («Vārkava»), «Buki» (Ļenina), «Skilteri» («Dubna») un «Borovka» («Rudzāti»). Šeit neattīrītā ūdens straumes piesārņo Dubnu, Ošu un Feimanku.

Sevišķi sarežģīts stāvoklis izveidojies Preiļos. Pilsētai vēl joprojām nav vienotas attīrīšanas iekārtas. Pamatojoties uz Latvijas PSR Ūdens kodeksa 15. pantu, šeit būtu jāpārtrauc jebkāda celtniecība — kamēr netiks atrisināts notekūdeņu attīrīšanas jautājums. Bet celtniecība turpinās.

Rupji noteikumus pārkāpj «Latvijas agroķīmijas» rajona apvienība: tās ražošanas bāze piekļaujas Preiļupei. Teritorija piesārņota ar naftas produktiem, mašīnu un mehānismu daļām, metāllūžņiem un atkritumiem. Praktiski te ir izgāztuve.

Labāks nav stāvoklis arī minerālmēslu noliktavā Aglonas stacijā.

Tuvojas pavasaris, un atkal mūs uztrauc lidmašīnu pielietošana minerālmēslu izsēšanā. Rajona hidrogrāfija liek it visiem padomāt, lai ar jebkurām ķīmikālijām rīkotos piesardzīgāk. Saudzējiet dabu.

V. KIREJS,
Daugavpils zonālās ūdens resursu izmantošanas un aizsardzības valsts inspekcijas valsts vecākais inspektors

Milži

Republikā katru gadu notiek konkurss par lielāko noķerto zivi. Un gadās, ka vecā līdaka ir izaugusi paša spiningotāja auguma garumā. Īsts zvērs!

«Par lielāko pūpēdi» — šāda konkursa nav. Ja būtu, tad pērn par uzvarētāju noteikti kļūtu institūta «Meliorācijas projekts» vecākais inženieris Juris Kricbergs. Attēlos redzamos pūpēžus — milžus viņš atrada mūsu rajonā (Saunas ciemā).

Jā, bija ko pabrīnīties gan bērniem, gan pašam. Lielākā pūpēža svars — gandrīz 15 kilogramu. Rekords!

J. SALNAVIEŠA teksts un foto

Aitas

TĒLOJUMS

Kā mākoņu dvēseles, kā žilbā
Visuma acis — mūsu raitās aitas
ganās pa zaļo pļavu.
Bez aitām taču nebūtu ne jaku,
ne fraku, ne arī puķu pilno blējienu.
Es mīlu jēriņus ar zvaigznēm pierē.
Uz nedrošām kājām. Bet saule jau skatienā.
Un ziedoša skosta mutē.
Aitām ir velnišķīga nozīme: viņas
nesaprot visu no pusvārda un tādējādi
mudina mūs runāt ar pilnu balsi.
Pie tam skaidri un saprotami.
Bez apslēptiem mājieniem un likloču gājieniem.
Kā balti viļņu vaļņi aitu ganāmpulki nāk un aiziet.
No gudrības līdz muļķībai. Un mums garām...

I. RISMANE

Jaunaglonas Lielais akmens

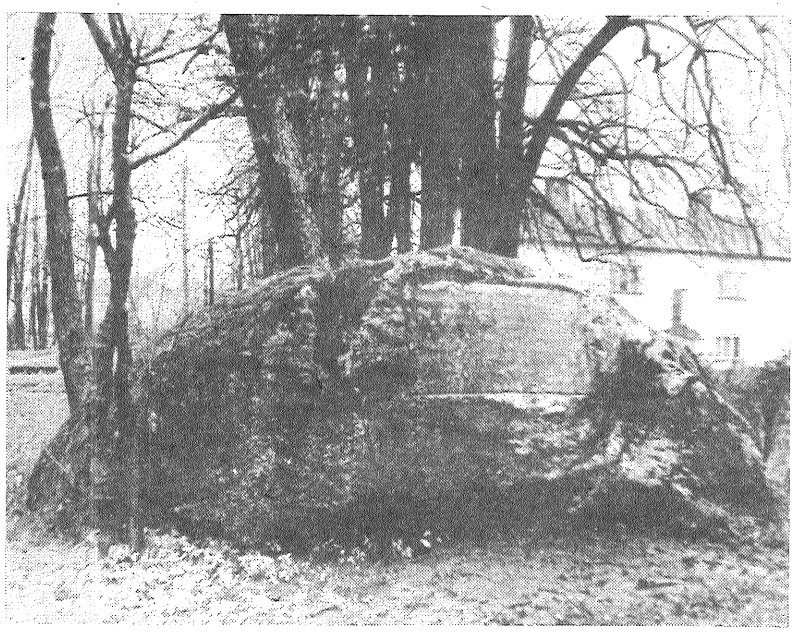

Latvijā, šķiet, ir tikai divas vecās muižas, kas nosaukumu guvušas no teikām apvītiem akmeņiem. Viena no tām ir Kokneses Pastamuiža, kuras vāciskais nosaukums «Klauenstein» (Ķetnu akmens) saistāms ar Pastamuižas Velna akmeni. Tajā it kā bijuši velna nagu nospiedumi.

Otrs akmens, kas devis nosaukumu muižai, atrodas Latgalē Rušona ezera krastā, tagadējā Jaunaglonā. Šai apdzīvotai vietai ir arī otrs nosaukums — Kameneca, kas atvasināts no poļu valodas. Akmens, kurš mūsdienās savu seno nosaukumu zaudējis un tiek saukts par Lielo akmeni, atrodas bijušās muižas parkā. Tā izmēri ir visai iespaidīgi: augstums 1,5 m, platums 2,7 m, garums 3,2 m, apkārtmērs pie zemes ap 15 m. Vienā sānu šķautnē taisnstūrveida ierāmējumā poļu valodā iekalts mūsdienās vairs nesalasāms teksts. Šī iekaluma noraksts saglabājies B. Korsaka 1926. gada ziņojumā Pieminekļu valdei. Uzraksts latviski tulkojams tā: «Ar svētā tēva (pāvesta. — J. L.) Klemensa XIII atļauju 1766. gadā. Un uz šīs Pētera klints būvēta kapela pēc mūsu zemē esošās Romas katoļu ticības parauga. Tā (kapela — J. L.) pārnesta uz muižu, un tas akmens tai deva nosaukumu Kameneca («Kamieniec»).»

Mūsu gadsimta sākumā pierakstītie nostāsti apliecina, ka tiešām uz akmens bijis lūgšanu nams, kurā varējuši salet vairāki desmiti cilvēku. Iespējams, ka kapela būvēta ne tieši uz akmens. Varbūt akmens atradies tās iekšpusē. Citos nostāstos teikts: zibens akmeni sašķēlis divās daļās, un kapela sagruvusi. Vēlāk zemnieki vienu akmens daļu izlietojuši ēku pamatu būvē un tuvējo dzirnavu celtniecībā.

Ir pierakstīta arī kāda teika par diviem naidīgiem veļniem. Viens no tiem mitinājies Krāslavā, otrs — Jaunaglonā. Krāslavas velns sviedis ar akmeni jaunaglonietim, bet tas citu akmeni sviedis pretim. Krāslavas velna mestais akmens nokritis Jaunaglonas muižas parkā.

Nereti teikas, kurās minēta velna darbošanās, saistītas ar senajiem kultakmeņiem. Jaunaglonas akmenim ir vēl kāda kultakmeņiem raksturīga pazīme — tā augstākajā vietā iekalts liels regulārs cilindrisks iedobums (diametrs 30 cm, kura dziļums arī ir 30 cm). Līdzīgi dobumi sastopami arī citos Latvijas un Lietuvas kultakmeņos.

Bet kā izskaidrot pretrunu starp neapšaubāmi ar kristīgo ticību saistīto uzrakstu akmens sānos un pagānisko ziedokļa dobumu akmens virspusē? Domājams, ka sākotnēji akmens tiešām bija pagāniskās svētnīcas sastāvdaļa. Ieviešot kristīgo ticību, kas Latgalē aktivizējās 17. gs. sakarā ar jezuītu darbošanos, senās svētnīcās ierīkoja kapelu. Ļaudis, kas agrāk nāca uz pagānisko svētnīcu, tagad pēc veca ieraduma turpināja apmeklēt ierasto vietu. Tādā veidā mēģināja «iemānīt» jauno ticību. Līdzīgi paņēmieni viduslaiku Eiropā nebija nekas neparasts. Baznīca senās svinamās dienas apvienoja ar kristīgās ticības svētkiem, pagāniskajās svētnīcās cēla baznīcas vai uzlika krustus. Domājams, ka līdzīga notikumu secība bijusi arī pie Jaunaglonas Lielā akmens.

Tagad tas nemts valsts aizsardzībā un ieklauts arheoloģijas pieminekļu sarakstā kā sena pagāniskā kulta vieta.

J. LAUKS
(«Lauku Dzīve»)

Riebiņi — Preiļi — Riebiņi

Gandrīz 400 cilvēku piedalījās slēpojumā Riebiņi — Preiļi — Riebiņi. Startēja sportisti no 22 BSB «Vārpa» fizkultūras kolektīviem, 6 vidusskolām un 3 astoņgadīgajām skolām. Viskuplākais dalībnieku skaits (protams, ņemot vērā kolektīva lielumu) bija no sovhoza «Aglona» un RARA. Jauniešiem ziemas sports, liekas, visvairāk cieņā ir Riebiņu un Aglonas vidusskolās, Aglonas internātskolā, Aizkalnes un Dravnieku astoņgadīgajās skolās.

Bija arī viesi: slēpotāji no sovhoza «Kaunata» (Rēzeknes rajons), Viškū sovhoztehnikuma (Daugavpils rajons) un Jēkabpils rajona skolotāju izlases komanda.

Slēpojumu visi veica kopējā distancē (16,7 kilometri)., taču labākos noteica katrā vecuma grupā. Distances beidzēju vidū visjaunākais bija A. Pušņakovs (dzimis 1979. gadā, mācās Aglonas vidusskolā), visvecākais — J. Rentnieks no Oškalna kolhoza (dzimis 1925. gadā). Katrs distances veicējs saņēma piemiņas vimpelīti.

Visātrāk slēpoja un ceļojošo kausu un arī agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» speciālo balvu saņēma PSRS sporta meistars biatlonā aglonietis A. Tūls. Distancē viņš pavadīja 56 minūtes. Sievietēm galveno balvu izcīnīja viešņa — Rita Račika no Kaunatas vidusskolas. Viņa 16,7 kilometrus slēpoja 1 stundu 12 minūtes un 28 sekundes.

Savās vecuma grupās uzvarēja: V. Vasiļevskis (Raiņa kolhozs), A. Rikovs (SCO), A. Tūls (sovhozs «Aglona»), A. Turubanovs (Riebiņu vidusskola), V. Ukins (Aglonas vidusskola), V. Petrova (RARA), T. Vartminska (LEBR), R. Račika (Kaunatas vidusskola), I. Cakule (sovhozs «Aglona»), Z. Galiniece (Aglonas internātskola).

Komandu vērtējumā I grupā labākie bija RARA, Līvānu stikla fabrikas, Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas slēpotāji, II grupā — sovhoza «Aglona», Raiņa un Oškalna kolhozu pārstāvji. Pēc BSB «Vārpa» XXVII sporta spēļu nolikuma šis masu slēpojums bija obligātais sporta veids. Tomēr deviņu uzņēmumu un iestāžu, desmit kolhozu un sovhozu fizkultūrieši uz slēpojumu neieradās. Kāpēc tāda pasivitāte?

Vienlaikus gribu atzīmēt, ka, tā sacīt, sakustējušies rajona inteligences pārstāvji — paraugu rādīja rajona tautas izglītības nodaļas vadītājs Jānis Lazda.

Sacensību organizatori bija parūpējušies, lai sportisti varētu justies labi — iebaudīt karstu tēju utt.

Vēlējums — lai šādi sarīkojumi kļūtu par tradīciju, par īstiem ziemas sporta svētkiem.

P. SKUTELIS,
sacensību galvenais sekretārs

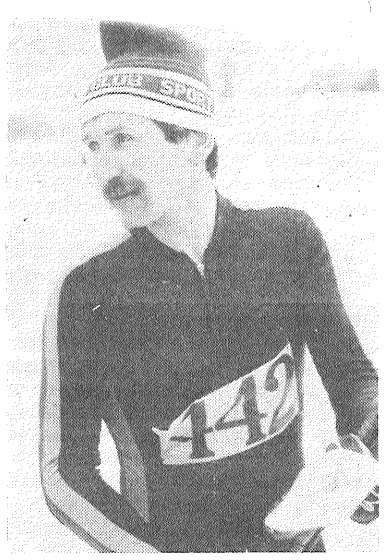

ATTĒLOS: slēpojumam pošas Bogdanoviču ģimene (LEBR); PSRS sporta meistars biatlonā A. Tūls — ātrākais.

J. SILICKA foto

Mūsu viesi

„Optimisti" — kas mēs esam?

Mūsu kolektīvs pastāv kopš 1983. gada rudens, bet dažādu iemeslu dēļ koncertdarbība vēl nav izvērsusies pārāk plaša.

Ansamblis «Optimisti» ir akustisks — tātad iztiek bez skaņu pastiprinošām iekārtām. Līdz ar to spēles stils ir klusināts, intīms, vairāk piemērots kamerstila telpām ar labu akustiku.

Pieredze rāda, ka mūs ar vienlīdz lielu interesi klausās visas paaudzes.

«Optimistos» spēlē klasiskie mūzikas instrumenti — vijoles, alts, čells, bass, ko papildina klavieres, flautas un klarnetes skanējums un tembri. Ar ansambli sadarbojas republikā populāri solisti Aivars Krancmanis un Ingus Pētersons.

Uzstājoties kopā ar mums, Ingus specializējies nopietnākā un liriskā repertuārā, kas vairāk atbilst viņa pašreizējām interesēm un operas solista statusam. Savukārt Aivars neizvairās no tā sauktā vieglā žanra, un viņa klātbūtne un balss kuplina atpūtas pasākumus un deju vakarus. Viņš dzied tā dēvēto šlāgermūziku — galvenokārt fragmentus no populāriem mūzikliem.

Nupat sadarbību ar mums aizsācis vēl viens pazīstams dziedātājs — bijušais «Inversijas» solists Uģis Roze.

Ansambļa repertuārā ir vairāk nekā 60 skaņdarbu — galvenokārt gadsimta sākuma vieglā mūzika — valši, polkas, tango, trīsdesmito gadu īslaicīgi populārās, tagad jau aizmirstās modes dejas — regtaimi, tūstepi, keikuoki, kā arī deju vakaros atskaņojumu tradīcijās vēl joprojām dzīvās latviešu ziņģes.

Jāpiebilst, ka ansambļa mājvieta ir Ķekavas putnu paraugfabrikas kultūras nams, ka mūsu koncertu skaits republikas pilsētās un lauku rajonos iesniedzies jau trešajā simtā. Gaidām arī jūs uz iepazīšanos un tikšanos.

J. SMILŠKALNS,
ansambļa vadītājs

Teicami!

Talsos notika Padomju Savienības Varona J. Smirnova balvas izcīņas GDA ziemas daudzcīņā finālsacensības. Tajās piedalījās arī Aglonas vidusskolas komanda. Tās starts — teicams: izcīnīta otrā vieta. Mūsējos apsteidza tikai Valkas 1. vidusskola.

Individuālajā vērtējumā A. Mežinieks izcīnīja 5. vietu (100 ieskaites punkti), A. Bogdanovam — 7. vieta (95 punkti), A. Ukinam — 8. vieta (94 punkti). Šie jaunieši izpildīja PSRS sporta meistarkandidāta normatīvus. A. Bernāns, savācot 86 punktus, izpildīja I sporta klasi.

Īpaši labi mūsējie slēpoja. Piecu kilometru distanci A. Bernāns veica 14 min. 1 sek., A. Ukins — 14 min. 26 sek., A. Mežinieks — 15 min. 8 sek., A. Bogdanovs — 15 min. 53 sek., A. Kurmis — 16 min. 48 sek. Komandu sacensībām labi sagatavoja skolotājs Juris Cakuls.

Izsakām pateicību 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes administrācijai par palīdzību transporta jautājumu risināšanā.

F. PUŠŅAKOVS,
komandas pārstāvis

Redaktora v. P. PIZELIS

KINO

«EZERZEME»

5. martā — **«No aigas līdz aigai»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 6. martā — **«Deju laukums»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 7. martā — **«Teļa gads»**, A. Dovženko st., sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 8. martā filmas sāk. plkst. 16, 18, 20; 9. un 10. martā — **«Palīgā sauciens»**, Bulgārija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 11. martā — **«Zinuļa»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 12. martā — **«Afrikānis»** (pl.), Francija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 13. martā — **«Nežēlīgais rings»**, Rumānija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 14. martā filmas sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 15. martā — **«Sākt likvidēšanu»** (1. un 2. sēr.), M. Gorkija st., sāk. plkst. 16.30, 19; 16. martā — **«Apsūdzētais — kāzas»**, A. Dovženko st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 17. un 18. martā — **«Konvojs»** * (pl.), ASV, sāk. plkst. 17, 19, 21; 19. martā — **«Šāvieni lauku nomalē»**, Sverdlovskas st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 20. martā — **«Džezā tikai meitenes»** *, ASV, sāk. plkst. 17, 19, 21; 21. martā — **«Piedod, Aruna»** (1. un 2. sēr.), Indija, sāk. plkst. 14, 16.30, 19; 22. martā — **«Jūras dziesmas»** (pl.), PSRS — Rumānija, sāk. plkst. 16, 18, 20; 23. martā — **«Balāde par veco ieroci»**, M. Gorkija st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 24. martā — **«Es apprecējos ar ēnu»** *, Francija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 25. un 26. martā — **«Operācijas «Rezidents» gals»** (1. un 2. sēr.), (pl.), M. Gorkija st., sāk. plkst. 17, 20; 27. martā — **«Jaunības kļūda»**, Dienvidslāvija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 28. martā filmas sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 29. martā — **«Lietussargs jaunlauļātajiem»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 16, 18, 20; 30. martā filmas sāk. plkst. 17, 19, 21; 31. martā — **«Kaimiņiene»** *, Francija, sāk. plkst. 17, 19, 21.

«ATPŪTA»

5. martā — **«Sentimentāls ceļojums uz kartupeļtaiku»** (pl.), «Lenfilm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 6. martā — **«Novēlējums»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 7. martā filmas sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 8. martā — **«No aigas līdz aigai»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 16, 18, 20; 9. martā — **«Deju laukums»**, «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19, 21; 10. un 11. martā — **«Teļa gads»** (pl.), A. Dovženko st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 12. un 13. martā — **«Palīgā sauciens»**, Bulgārija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 14. martā — **«Afrikānis»** (pl.), Francija, sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 15. martā — **«Zinuļa»** (pl.) «Mosfilm», sāk. plkst. 16, 18, 20; 16. un 17. martā — **«Nežēlīgais rings»**, Rumānija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 18. martā — **«Apsūdzētais — kāzas»**, A. Dovženko st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 19. martā — **«Sākt likvidēšanu»** (1. un 2. sēr.), (pl.), M. Gorkija st., sāk. plkst. 17.30, 20; 20. martā — **«Konvojs»** *, (pl.), ASV, sāk. plkst. 17, 19, 21; 21. martā filmas sāk. plkst. 14, 16, 18, 20; 22. martā — **«Šāviens lauku nomalē»**, Sverdlovskas st., sāk. plkst. 16, 18, 20; 23. martā — **«Džezā tikai meitenes»** *, ASV, sāk. plkst. 17, 19, 21; 24. martā — **«Jūras dziesmas»**, (pl.), PSRS — Rumānija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 25. martā — **«Piedod, Aruna»** (1. un 2. sēr.), Indija, sāk. plkst. 17.30, 20; 26. martā — **«Balāde par veco ieroci»**, M. Gorkija st., sāk. plkst. 17, 19, 21; 27. martā — **«Es apprecējos ar ēnu»** *, Francija, sāk. plkst. 17, 19, 21; 28. martā — **«Operācijas «Rezidents» gals»** (1. un 2. sēr.), (pl.), M. Gorkija st., sāk. plkst. 14, 16.30, 19; 29. martā filmas sāk. plkst. 16.30, 19; 30. un 31. martā — **«Jaunības kļūda»**, Dienvidslāvija, sāk. plkst. 17, 19, 21.

Piezīme.

*) — bērniem līdz 16 gadiem ieeja aizliegta.

TV Viļņa

7. marts. 9.00 — «Panorāma». 9.45 — Rīta vingrošana. Vingrojumu komplekss nedēļai. 10.00 — Civilā aizsardzība. 10.30 — TV — skolēniem. 11.00 — Savstarpējās attiecības ģimenē un saslimšanu profilakse. 11.30 — Koncertfilma. 12.00 — Nedēļas panorāma (krievu val.). 12.30 — Tautas daiļrades II Vissavienības festivāls. 14.00 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem. «Žalgiris» (Kauņa) — ACSK. 15.30 — Sociālistiskā internacionālisma radošais spēks. 16.00 — Koncerts. 16.25 — Pārkārtošanās partijas dzīvē. 17.00 — Jaunatne. 17.40 — Dziesmu vakars. 18.35 — Ziņas. 18.50 — Koncerts Viļņas radiokomponentu rūpnīcā. 20.00 — «Panorāma». 20.40 — «Labu nakti, mazuļi». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Lietuvas televīzijas dokumentālās filmas «Kauņa — vienmēr Kauņa» pirmizrāde. 22.10 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem. «Dinamo» (Maskava) — «Statiba» (Viļņa). 23.20 — Ziņas. 23.35 — Ansambļa «Neoton» koncerts. 24.00 — Mākslas filma «Mākslinieka sievas portrets».

8. marts. 9.00 — «Panorāma». 9.45 — Rīta vingrošana bērniem. 10.00 — «Tev, māmiņ!» Viļņas 33. bērnudārza audzēkņu koncerts. 10.20 — Multiplikācijas filma. 10.35 — TV — skolēniem. Mūsu valoda. 11.05 — Nedēļas atbalss. 11.40 — Ģimenes žurnāls. 12.25 — Koncerts. 12.55 — N. Jordanovs. «Vilks un septiņi kazlēni». 13.45 — Šodien — Starptautiskā sieviešu diena. 14.00 — Koncerts «Tikai jums». 14.50 — Par teātri. 16.00 — Agrorūpnieciskais komplekss: darbi un ļaudis. 17.00 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem. «Žalgiris» (Kauņa) — «Spartaks» (Ļeņingrada). Pārtraukumā — Ziņas. 18.30 — Mūsu zemes mākslas meistari. Dokumentālo filmu programma. 18.50 — Koncerts. 20.00 — «Panorāma». 20.40 — «Labu nakti, mazuļi» 21.00 — «Laiks». 21.40 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem. «Dinamo» (Maskava) — «Statiba» (Viļņa). 22.50 — Ziņas.

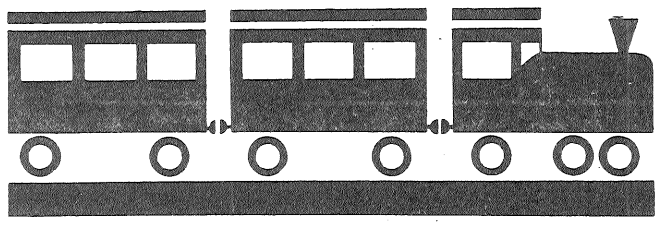

KO DARĪT, JA ATVAĻINĀJUMS APRĪLĪ?

Rīgas ceļojumu un ekskursiju birojs iesaka doties ceļojumā a tūristu vilcienu pa maršrutu:

Gomeļa — Belgoroda — Rostova pie Donas — Pjatigorska — Erevāna — Gori — Batumi — Suhumi — Gagra — Adlera.

No 3. aprīļa līdz 27. aprīlim.

Ceļazīmes cena — 191 rbl.

Ceļazīmes var iegādāties Rīgā, Smilšu ielā 10, 101. istabā. Tālruņi — 228578, 211793.

Rīgas ceļojumu un ekskursiju birojs
LPBS aģentūra «Latvijas kooperācijas reklāma»

INFORMĀCIJA

Preiļos pirts strādās:

6. martā — no plkst. 12.00 līdz 22.00, **7. martā** — no plkst. 10.00 līdz 22.00. Brīvdiena — 8. martā.

Rajona sadzīves pakalpojumu kombināta administrācija

...Man šovakar ir tik smagi,
Tā kā būtu satumsis ceļš.
Ar dzeltenām lapām klāts,
Ar lietus asarām pārpludināts...

(Ā. Elksne)

Skumju brīdī esam kopā ar Ēvaldu Zepu, BRĀLI smiltājā izvadot.

M. Gorkija kolhoza arodkomiteja

Rožupes ciema iedzīvotājus 9. un 10. martā no plkst. 9.00 līdz 13.00 aicinām ierasties Rožupes ciema izpildkomitejā uz iedzīvotāju vispārējo dispanserizāciju. Ierašanās obligāta.

Izpildkomiteja

Mums visiem ļoti, ļoti sāp,
Ka baltā smilšu kalnā jāatnāk,
Ka nebij lemts tev vecums ilgs
un silts,
Ka agri sagruva tavs dzīves tilts.

(Sk. Kaldupe)

Izsakām dziļu līdzjūtību BERNADETES PATMALNIECES piederīgajiem sakarā ar viņas nāvi.

Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

Izsakām dziļu līdzjūtību Eleonorai Staņislava m. Vaivodei sakarā ar TĒVA nāvi.

Preiļu koopuniversālveikala administrācija un arodkomiteja

Laikraksts «Ļeņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке. г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstuļu nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un celtniecības nodaļas — 22203, fotokorespondents — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 727 eks. (latv. val. 9 807 eks., krievu val. 3 920 eks.).

1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpilī, Valkas ielā 1.

Indekss 68169.

Pas. 334.